

หลักการสำคัญของการปกครอง ระบอบประชาธิปไตย

๑

หลักความเสมอภาค

- ๑ ความเสมอภาคทางการเมือง ประชาชนทุกคนสามารถมีส่วนร่วมทางการเมืองได้อย่างเท่าเทียมกัน
- ๒ ความเสมอภาคทางเศรษฐกิจ ประชาชนทุกคนต้องไม่ถูกกีดกันในการประกอบอาชีพ การประกอบการต้องเป็นไปอย่างเสรีและเป็นธรรม ไม่มีการผูกขาดทางการค้า
- ๓ ความเสมอภาคทางโอกาส บุคคลสามารถจะได้รับการศึกษา การรักษาพยาบาล และการให้บริการจากรัฐอย่างเท่าเทียมกัน

หลักสิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่

สิทธิ คือ อำนาจอันชอบธรรม หรือประโยชน์ที่กฎหมายรับรองและคุ้มครอง

เสรีภาพ คือ การมีสิทธิที่จะกระทำสิ่งใด ๆ โดยต้องไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น

หน้าที่ คือ สิ่งที่บุคคลต้องปฏิบัติหรืองดเว้นจากการปฏิบัติ

บุคคลย่อมมีสิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่ ซึ่งการใช้สิทธิ เสรีภาพต้องไม่ไปละเมิดสิทธิของผู้อื่นและต้องปฏิบัติหน้าที่ของตนภายใต้กฎหมาย

หลักนิติธรรม

การใช้กฎหมายเป็นหลักในการบริหารประเทศ บุคคลทุกคนต้องอยู่ภายใต้กฎหมาย เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องใช้กฎหมายต่อทุกคนอย่างเท่าเทียมกันโดยไม่เลือกปฏิบัติ

หลักการใช้เหตุผล

การใช้หลักเหตุผลมาเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจ และหากมีการตัดสินใจปัญหาด้วยการออกเสียง ต้องยอมรับมติของเสียงข้างมากแต่ต้องเคารพสิทธิของเสียงส่วนน้อย

หลักการมีส่วนร่วมทางการเมือง

การปกครองระบอบประชาธิปไตยนั้น ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองประเทศ

ทางตรง คือ การใช้สิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ เช่นการแสดงความคิดเห็น การออกเสียงประชามติ การเสนอถอดถอน การขอรับรู้ข้อมูลข่าวสารราชการ การชุมนุม การร้องทุกข์ส่วนราชการ เป็นต้น

ทางอ้อม คือ การเลือกตั้งตัวแทน เช่น ส.ส., ส.ว. ไปทำหน้าที่ในการออกกฎหมายและบริหารประเทศ

ความหมายของ

อำนาจอธิปไตย

อำนาจอธิปไตย

เป็นของปวงชนและเป็นอำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศ

แบ่งออกเป็น ๓ ส่วน คือ

- ๑ **อำนาจนิติบัญญัติ** คือ อำนาจที่ใช้โดยรัฐสภา รัฐสภาทำหน้าที่ออกกฎหมายและควบคุมฝ่ายบริหาร
- ๒ **อำนาจบริหาร** คือ อำนาจที่ใช้โดยคณะรัฐมนตรี หรือรัฐบาล คณะรัฐมนตรีเป็นฝ่ายบริหาร ทำหน้าที่บริหารราชการแผ่นดิน
- ๓ **อำนาจตุลาการ** คือ อำนาจที่ใช้โดยศาล ศาลทำหน้าที่พิจารณาคัดสินคดีโดยมีความเป็นอิสระไม่ถูกแทรกแซงใด ๆ

การบริหารราชการแผ่นดินของไทยแบ่งออกเป็น ๓ ส่วน คือ

การบริหารราชการส่วนกลาง ได้แก่ กระทรวง ทบวงและกรม เป็นการบริหารแบบรวมอำนาจไว้ที่ศูนย์กลาง

การบริหารราชการส่วนภูมิภาค ได้แก่ จังหวัดและอำเภอ เป็นการบริหารแบบแบ่งอำนาจทางการบริหารบางส่วน จากกระทรวง ทบวงและกรม ไปให้แก่จังหวัดและอำเภอ

การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น เป็นการกระจายอำนาจทางการเมืองและการบริหารไปให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ

เป็นองค์กรซึ่งจัดตั้งขึ้นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ เพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐมีความเป็นอิสระไม่ขึ้นกับองค์กรใด

องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๐ มีดังนี้

- ๑ คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.)
- ๒ ผู้ตรวจการแผ่นดิน
- ๓ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.)
- ๔ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน (คตง.)

๒

ความสำคัญของการเลือกตั้ง

การปกครองระบอบประชาธิปไตย คือ การปกครองที่อำนาจสูงสุดเป็นของประชาชน โดยประชาชนจะมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง ผ่านระบบตัวแทน ฉะนั้น การเลือกตั้งจึงถือเป็นเรื่องสำคัญที่สุด

หลักการเลือกตั้ง

๑. หลักความเป็นอิสระ ประชาชนมีอิสระในการลงคะแนนเสียง
๒. หลักระยะเวลา กำหนดระยะเวลาการเลือกตั้งไว้แน่นอน
๓. หลักความยุติธรรม ควบคุมการเลือกตั้งให้เป็นไปโดยบริสุทธิ์ ยุติธรรม และเปิดโอกาสให้มีการคัดค้านได้
๔. หลักเสมอภาค บุคคลมีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งได้คนละ ๑ เสียงเท่ากัน
๕. หลักการลงคะแนนลับ เพื่อให้ผู้ลงคะแนนได้เลือกผู้แทนของตนโดยอิสระ ไม่ต้องเกรงกลัวอำนาจหรืออิทธิพล
๖. หลักการใช้สิทธิเลือกตั้ง อายุครบ ๑๘ ปีบริบูรณ์ สัญชาติไทย มีถิ่นที่อยู่ในเขตเลือกตั้ง

การเลือกตั้งในประเทศไทยแบ่งเป็น ๒ ระดับ คือ

๑ การเลือกตั้งระดับชาติ ประกอบด้วย

- สมาชิกวุฒิสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.)
- สมาชิกวุฒิสภา (ส.ว.)

๒ การเลือกตั้งระดับท้องถิ่น

- กรุงเทพมหานคร (กทม.)
- เมืองพัทยา
- เทศบาล
- องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.)
- องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)

ความสำคัญของ การมีส่วนร่วม ทางการเมือง

- เป็นหลักประกันว่าอำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชนอย่างแท้จริง
- ประชาชนมีบทบาทสำคัญในการตรวจสอบการทำงานของรัฐบาล ทั้งโดยตรง ด้วยตนเอง และโดยผ่านตัวแทนที่ประชาชนเลือกตั้ง

ลำดับขั้นของการมีส่วนร่วมทางการเมือง

๑. สนใจติดตามข่าวสารและกิจกรรมทางการเมือง
๒. ชักจูงและรณรงค์ให้ผู้อื่นมีส่วนร่วมทางการเมือง
๓. ใช้สิทธิเลือกตั้ง
๔. สอดส่องดูแลการเลือกตั้งให้สุจริตเที่ยงธรรม
๕. เสนอแนวคิด ปัญหา นโยบายต่อนักการเมือง
๖. ร่วมประชุมรณรงค์ในการเคลื่อนไหวทางการเมือง
๗. บริจาคเงินสนับสนุนกิจกรรมทางการเมือง
๘. เป็นสมาชิกระดับแกนนำพรรคการเมือง
๙. ร่วมระดมทุน
๑๐. เสนอตัวเป็นผู้ลงสมัครรับเลือกตั้ง
๑๑. ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

ขั้นตอนการใช้สิทธิ เลือกตั้ง

๑. ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

- มีสัญชาติไทย หรือถ้าแปลงสัญชาติต้องได้สัญชาติไทยไม่น้อยกว่า ๕ ปี
- มีอายุ ไม่ต่ำกว่า ๑๘ ปีบริบูรณ์ ในวันที่ ๑ มกราคม ของปีที่มีการเลือกตั้ง
- มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านไม่น้อยกว่า ๙๐ วันถึงวันเลือกตั้ง

๒. แนวทางการเลือกผู้แทนที่ดี

- มีประวัติการทำงานหรือผลงานที่ดี เป็นที่ยอมรับ
- มีคุณธรรมและรู้จักเสียสละ
- มีความรู้ ความสามารถ ที่จะไปทำหน้าที่ออกกฎหมายและพัฒนาได้ตรงกับความต้องการของประชาชน
- เคารพกฎหมาย ระเบียบ และกติกาของบ้านเมือง
- มีการหาเสียงหรือแนะนำตัวที่สร้างสรรค์ โดยไม่ทำผิดกฎหมายเลือกตั้ง
- มีบทบาท ในการพัฒนาและส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย

พลเสียของการไม่ไปใช้สิทธิ เลือกตั้ง

การเสียสิทธิเมื่อไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งและมีได้แจ้งเหตุ

๑. สิทธิยื่นคำร้องคัดค้านการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา
๒. สิทธิสมัครรับเลือกตั้งและสิทธิได้รับการเสนอชื่อเข้ารับการสรรหาเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่น
๓. สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นกำนัน และผู้ใหญ่บ้าน ตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่

การเสียสิทธิ ให้มีกำหนดเวลาตั้งแต่วันเลือกตั้งครั้งที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง จนถึงวันเลือกตั้งครั้งที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งนั้นไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ไม่ว่าจะเป็นการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

ผลเสียต่อสังคมและประเทศชาติ

๑. ขาดกระบวนการตรวจสอบโดยประชาชน
๒. ได้ตัวแทนที่ไม่ดีและไม่เป็นตัวแทนของประชาชนส่วนใหญ่
๓. การทำงานของฝ่ายนิติบัญญัติขาดประสิทธิภาพ
๔. อำนาจผูกขาดตกแก่นักการเมืองกลุ่มเดิม หรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ทำให้ประเทศชาติไม่พัฒนา ผลประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนเสียหาย
๕. เกิดการฉ้อราษฎร์บังหลวง เนื่องจากขาดการตรวจสอบจากองค์กรอิสระต่างๆ